

GLAVNA POSTIGNUĆA U PRIORITETIMA 2013. – 2016.

1) Prioritet Mentalno zdravlja djece i mladih

- U proteklom periodu razvijali smo kapacitete u srednjim školama na području cijele Istarske županije za podršku mentalnog zdravlja mladih. Od ukupno 22 srednje škole, u 19 srednjih škola unaprijeđeni su školski preventivni programi kako bi bili što učinkovitiji i imali kapacitete odgovoriti na rizike koji utječu na pojavu neprihvatljivih ponašanja i ovisnosti kod mladih
- Ostvarena bolja skrb o djeci i mladima s već izraženim problemima mentalnog zdravlja (kao što su to emocionalni problemi u djetinjstvu i adolescenciji, hiperaktivnost, problemi u ponašanju, ovisnost o drogama i alkoholu i drugo) i to kroz otvaranje dva savjetovališta u Istarskoj županiji – Savjetovalište Službe za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije i Vikend bolnice za adolescente pri OB Pula
- S ciljem ujednačavanja i dostupnosti standarda psihološke podrške svoj djeci u osnovnim školama u Istarskoj županiji, Zavod za javno zdravstvo je u 6 škola koje nemaju stručnog suradnika psihologa osigurao psihološku podršku za učenike 5. razreda

2) Prioritet Podrška obitelji

- održivost postojećih i pokretanje novih programa podrške roditeljstvu, kako onih univerzalno usmjerenih roditeljima najmlađe djece, tako i ciljanih programa podrške roditeljima u specifičnim okolnostima (jednoroditeljske obitelji, roditelji djece s teškoćama, očevi);
- osiguran kontinuitet i povećana dostupnost usluga savjetovanja obiteljima u teškoćama: pored postojećih (Poreč, Pula, Labin, Rovinj, Pazin), započela s radom nova savjetovališta u Buzetu i Umagu;
- održane dvije županijske konferencije na temu programa podrške roditeljstvu i to u Puli (prosinac 2013.) i Pazinu (veljača 2016.), a na svakoj je sudjelovalo više od 140 sudionika iz socijalne skrbi, predškolskog odgoja, obrazovanja, udruga, JLS i dr.

3) Prioritet Unaprjeđenje kvalitete usluga rane intervencije kod djece s neurorizicima i razvojnim teškoćama u Istarskoj županiji

- Otvorena je prva podružnica Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda, Pula za pružanje usluga korisnicima s područja sjeverozapadne Istre. Otvaranje ove podružnice rezultat je timskog rada i suradnje između Dnevnog centra, Grada Poreča i Istarske županije na provedbi Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije i timskog rada na županijskom prioritetu
- Završen je postupak licenciranja usluge rane intervencije u DCZR Veruda, Pula. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (tada Ministarstvo socijalne politike i mladih) izdalo je Dnevnom centru pozitivno Rješenje o ispunjavanju minimalnih uvjeta za pružanje usluga rane intervencije čime je usluga Rane intervencije licencirana. Dnevni centar je time stekao uvjete za zakonito obavljanje te djelatnosti.
- U svibnju 2015. godine održan je Prvi županijski simpozij o ranoj intervenciji u djetinjstvu. Organiziran je od strane Dnevnog centra, a u suradnji s Hrvatskom udrugom

za ranu intervenciju i Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom iz Zagreba, uz financijsku i logističku podršku Grada Poreča i Istarske županije.

4) Prioritet Zaštita i unaprjeđenje kvalitete života osoba s invaliditetom

1. Povećana je dostupnost i teritorijalna ujednačenost izvan institucijskih socijalnih usluga za osobe s invaliditetom:
  - Otvoreni dnevni boravci za osobe s mentalnim oštećenjima u Puli (Dom za odrasle osobe „Vila Maria“ Pula), u Brkaču (Dom za odrasle osobe Motovun)
  - Otvoren poludnevni boravak za osobe s intelektualnim teškoćama u Pazinu (Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Istre) čime je povećana „mreža“ poludnevnih boravaka u Istarskoj županiji Buje-Buzet-Labin-Poreč-Pula-Pazin.
2. Osigurana kontinuirana financijska podrška za otklanjanje arhitektonskih barijera na ustanovama kojima je osnivač Istarska županija, ali i na drugim objektima sukladno zahtjevima udruga osoba s invaliditetom
  - Financirana prilagodba na najmanje 4 objekta godišnje
3. Osigurana kontinuirana podrška osposobljavanju za rad i zapošljavanje osoba s invaliditetom kroz:
  - Sufinanciranje poslovanja Zaštitne radionice Tekop Nova koja je u 2016. godini preselila u nove prostore;
  - Sufinanciranje projekata udruga i Škole za odgoj i obrazovanje usmjerenih zapošljavanju i/ili pripremi za zapošljavanje osoba s invaliditetom; Škola za odgoj i obrazovanje osnovala je učeničku zadrugu „Šparoga“ kako bi učenicima s teškoćama pomogla u uključivanju na tržište rada

5) Prioritet Skrb za starije i nemoćne osobe

- Pokrenuti i financirani programi zdravog aktivnog starenja s ciljem prevencije osamljenosti i socijalne isključenosti starijih (medicinska rekreacija za starije, kreativne radionice, savjetovaništa, informiranje, sportske igre i plesne zabave, volonterska pomoć);
- Usprkos restriktivnog financiranja s državne razine, održani postojeći sustavi izvaninstitucionalne skrbi, posebno programi dnevnih boravaka i pomoći u kući
- Otvoren Gerontološki centar Vila Trapp u Puli, financiran EU sredstvima, koji pruža usluge cjelodnevnog boravka, a u popodnevnim satima različite sadržaje za kvalitetno provođenje slobodnog vremena starijih. Financijsku održivost i nastavak provođenja programa osigurala je Istarska županija.

6) Prioritet Palijativna skrb

- Uspostavljeno sustavno pružanje palijativnih usluga (medicinskih i socijalnih) pacijentima i njihovim obiteljima u kućama kroz rad Djelatnosti za palijativnu skrb Istarskih domova zdravlja (IDZ) i specijalističko-konzilijarnog mobilnog palijativnog tima (MPT) – u Mreži HZZO-a dodijeljeno financiranje 2 koordinatora za palijativnu skrb i 2 MPT-a – najrazvijeniji model sustava palijativne skrbi u kući u Hrvatskoj

- Poboľšano pružanje stacionarnih palijativnih usluga u bolnici i u stacionarima IDZ-a te u Ambulanti za bol pri OB Pula - u Mreži HZZO-a Istarskoj županiji dodijeljen 21 palijativni krevet
- Opremanje i pripremne aktivnosti za otvaranje centralne posudionice pomagala u Puli u Zagrebačkoj ulici koju vodi IDZ te nastavak razvoja mreže posudionica manjih pomagala po Istri
- Projekt izgradnje hospicija u Puli u tijeku, Pismo namjere o ostvarivanju suradnje između Županije, Grada Pule i Biskupije potpisano, gotov je idejni projekt, u tijeku je izrada glavnog projekta

7) Prioritet Rak debelog i završnog crijeva

- unaprjeđena je komunikacija i zajednički rad struke (Zavod za javno zdravstvo Istarske županije, Opća bolnica Pula, Istarski domovi zdravlja, Medicinska škola Pula), Lige protiv raka Pula i Društva Crvenog križa Istarske županije te Županijskim sredstvima uređen prostor OB Pula za provođenje kolonoskopija i nabavljena oprema
- kontinuirana edukacija struke - Zavod za javno zdravstvo IŽ je doeducirao liječnike opće medicine i patronažne sestre na području cijele županije o prevenciji raka debelog crijeva; kontinuirana edukacija i osvješćivanje građana putem predavanja (jedini županija koja putem doeduciranih zdravstvenih radnika volontera Društva Crvenog križa IŽ kontinuirano provodi edukaciju građana) i javnozdravstvenih manifestacija (Europski mjesec svjesnosti o raku debelog crijeva – jedina županija u RH koja provodi tu aktivnost, Dan plavih irisa)
- unaprjeđena podrška bolesnicima i njihovim obiteljima kroz Ligu protiv raka Pula i njihov Stoma klub koji uspostavlja kontakt s oboljelima nakon operativnog zahvata još u bolničkom krevetu te kasnije savjetovanjima u prostorima Lige, telefonom i u kući bolesnika (po potrebi)

Provedenim preventivnim programom otkriveno je 34 novooboljelih, a kod 301 osobe nađene su premaligne lezije – polipi koji su odstranjeni te je kod njih prevenirana pojava raka.

8) Prioritet Prevencije kardiovaskularnih bolesti

- Završen projekt LYH: opremljen i otvoren Centar za prevenciju kardiovaskularnih bolesti u Istarskim domovima zdravlja (IDZ) i Općoj bolnici Pula (OB), educirani kadrovi i pripremljeni edukativni materijali za rad s pacijentima, zaposlen fizioterapeut koji radi na kardiovaskularnoj rehabilitaciji u IDZ, zaposlena nutricionistica koja je unaprijedila prehranu u OB Pula i pripremila materijale za edukaciju pacijenata vezano za dijetoterapiju kod raznih bolesti, skraćene liste čekanja na kardiološke preglede i dijagnostiku, pojačan skrining radne populacije na rizične čimbenike za kardiovaskularne bolesti, integrativni informatički sustav.
- Kvalitetno provođenje preventivnih programa ZZJŽ (kontrola kvalitete prehrane i higijensko sanitarni nadzor u predškolskim ustanovama, Program unapređenja prehrane u osnovnim školama, suradnja sa srednjim školama, kreiranje edukativnih materijala, organizacija brojnih javnozdravstvenih manifestacija, suradnja sa jedinicama lokalne samouprave).
- Promocija zdravih životnih stilova kroz već tradicionalnu zdravstveno – rekreativnu manifestaciju "Hoditi i zdravi biti" koja se proširila po JLS-ima diljem Istre

9) Prioritet Zaštita zraka

Obzirom na strateški cilj u domeni zaštite zraka – „Uspostaviti i održavati I. kategoriju kvalitete zraka na području Istarska županije te uspostaviti kvalitetne, pravodobne, razumljive i lako dostupne informacije javnosti o kvaliteti zraka na području županije“, realizirana su slijedeća postignuća:

- Zadržana je I. kategorija kvalitete zraka na području Istarske županije po svim praćenim onečišćujućim tvarima osim po prizemnom ozonu, pokazatelju koji se, za razliku od primarnih onečišćujućih tvari koje se emitiraju izravno u zrak, ne ispušta izravno u atmosferu već je njegovo nastajanje rezultat složenih kemijskih reakcija potaknutih sunčevim zračenjem i na njega utječu primarne emisije njegovih prekursora, (dušikovi oksidi, hlapivi organski spojevi, ugljikov monoksid i slično) kao i sunčeva insolacija. Rezultati već godinama ukazuju na činjenicu da se radi o problemu koji prelazi regionalne granice i postaje globalnim problemom o čemu su informirana sva nadležna tijela na nacionalnoj razini.
- Pored praćenja kvalitete zraka putem automatskih mjernih postaja i mjernih postaja sa ručnim posluživanjem od 2014. godine Zavod za javno zdravstvo je, temeljem ukazivanja alergologa na znatan broj alergija uzrokovanih peludom kao alergenom, uz financijsku podršku Istarske županije uslugu proširio sa program praćenja koncentracije peludnih zrnaca u zraku. Prvi uzorkivač za pelud je smješten na krovu zgrade ZZJZ IŽ u Puli, a od 1. siječnja 2017. godine se program proširio i na grad Pazin, gdje je uzorkivač smješten na krovu sportske dvorane Pazin čime smo, pored Grada Zagreba jedina županija koja ima dvije lokacije za praćenje koncentracije peludi. Peludna prognoza je građanima južne Istre i Grada Pazina dostupna na službenim [Internet stranicama ZZJZ IŽ](#).
- U cilju postizanja kvalitetnog informiranja javnosti i pridobivanje povjerenja u rezultate mjerenja kvalitete zraka, struku i institucije koje su nadležne za praćenje kvalitete zraka na nacionalnom, regionalnom (područnom) i lokalnom nivou proveden je projekt nevladine udruge Zelena Istra „ZELENI TELEFON IŽ – zaštitom okoliša do zaštite zdravlja – PRIORITET ZRAK“.
Multidisciplinarnim pristupom i suradnjom nevladinog sektora (Zelena Istra) sa stručnjacima iz različitih institucija (Akademska zajednica, ZZJZ, Holcim d.o.o, IŽ, JLS) izrađena je nova Internet stranica - www.istrazrak.hr gdje javnost može veoma kvalitetno dobiti sveobuhvatne podatke o problematici vezano uz kvalitetu zraka od informacija o samom projektu, izvorima onečišćenja, vrstama onečišćujućih tvari u zraku, kvaliteti zraka na području IŽ, zakonskoj regulativi, mjernim postajama, što svatko od nas može učiniti u domeni zaštite zraka do kontakt adresa institucija koje se bave zaštitom zraka na nacionalnoj i regionalnoj razini kao i poveznice na te institucije. Osim toga putem nove Internet stranice i rubrike „Građani za zrak!“ građani mogu prijaviti problem, komentirati i/ili postaviti pitanja na Zeleni telefon udruge Zelena Istra, a djelatnice Zelenog telefona, u suradnji sa ZZJZ IŽ i Istarskom županijom, kontaktiraju nadležne inspekcije i službe s ciljem rješavanja problema koji je prijavljen.